

Έντυπο πληροφοριών για γονείς ομιλούντες ελληνικά

Informationsbroschüre für griechisch sprechende Eltern

Μεγαλώνει το παιδί σας με περισσότερες από μια γλώσσες;

Η πλειοψηφία των ανθρώπων της γης μεγαλώνει με δύο ή και περισσότερες γλώσσες.

Η εκμάθηση δύο γλωσσών είναι κέρδος για το παιδί σας. Κατά κανόνα το παιδί ανταπεξέρχεται σε αυτές τις απαιτήσεις χωρίς μεγάλα προβλήματα.

Τί είναι πολυγλωσσία;

Υπάρχουν διάφορες δυνατότητες να μεγαλώσει κανείς πολύγλωσσα.

Για παράδειγμα:

- Ο Πολωνός πατέρας μιλά πολωνικά, η γερμανίδα μητέρα μιλά γερμανικά στο παιδί.
- Μια ισπανική οικογένεια στη Γερμανία μιλά ισπανικά στο σπίτι.
- Ο σουηδός πατέρας μιλά σουηδικά με το παιδί, η αγγλίδα μητέρα του μιλά αγγλικά, στο νηπιαγωγείο μαθαίνει το παιδί γερμανικά.

Υπάρχουν ιδιαιτερότητες στην εξέλιξη εκμάθησης περισσότερων γλωσσών;

Τα παιδιά μαθαίνουν την άρθρωση, το λεξιλόγιο και τη γραμματική διαφόρων γλωσσών. Είναι αυτονόητο ότι δεν μιλούν το ίδιο καλά και τις δύο γλώσσες. Για παράδειγμα:

- Ένα τουρκόπουλο μπορεί να εξηγήσει τα παιχνίδια που παίζει στο νηπιαγωγείο καλά στα γερμανικά. Αντίθετα μπορεί να διηγηθεί μια οικογενειακή γιορτή καλύτερα στα τουρκικά.

Η πολυγλωσσία είναι μια ιδιαίτερη πρόκληση για κάθε παιδί. Με τον καιρό πρέπει το παιδί να κατακτήσει δύο γλωσσικά συστήματα, όπου συμπεριλαμβάνονται η άρθρωση, το λεξιλόγιο, η γραμματική και η δημιουργία προτάσεων, για τη κατανόηση και χρησιμοποίηση της γλώσσας. Πέραν αυτού πρέπει το παιδί, όταν μιλά, να προσέχει τις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες του προφορικού λόγου κάθε γλώσσας.

Συνήθως παιδιά, τα οποία απο την γέννησή τους μεγαλώνουν με δύο γλώσσες,

- αργούν να μιλήσουν
- χρησιμοποιούν πρώτα τη μία και μετά την άλλη γλώσσα
- χρησιμοποιούν από την αρχή και τις δύο γλώσσες

Μερικά παιδιά αναμιγνύουν τις δυο γλώσσες, χρησιμοποιούν δηλαδή λέξεις της μιας γλώσσας, όταν τους „λείπουν“ αυτές οι λέξεις στην άλλη γλώσσα. Είναι αυτονόητο, ότι τέτοιες ιδιαιτερότητες θεωρούνται για αρκετό χρονικό διάστημα μέρος της εξέλιξης του λόγου. Όμως φανερά και μακράς διάρκειας προβλήματα στη μια ή και στις δύο γλώσσες, θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν και να εξετασθούν.

Τί θεωρείται φυσιολογικό και τί αποκλίνουν στην εξέλιξη του λόγου στο παιδί μου;

Γενικά κριτήρια φυσιολογικής εξέλιξης του λόγου σε περίπτωση πολυγλωσσίας είναι:

- Κλείνοντας τα δύο του χρόνια, λέει το παιδί γύρω στις 50 λέξεις. Σε δίγλωσσο περιβάλλον θα χρειαστεί το παιδί ίσως μισό χρόνο παραπάνω.
- Γύρω στα τρία του χρόνια εκφράζεται το παιδί με προτάσεις τουλάχιστον τριών λέξεων στη μία γλώσσα.
- Ένα τετράχρονο παιδί είναι σε θέση, μιλώντας να συννενοηθεί με άτομα εκτός του οικογενειακού του περιβάλλοντος.
- Αν το παιδί ακούει και μιλά τακτικά (νηπιαγωγείο, σχολείο) τη γερμανική γλώσσα είναι σε θέση, μετά από ένα χρόνο να εκφράζεται καλά στα γερμανικά.

Ενδείξεις αποκλίνουσας εξέλιξης του λόγου στο παιδί σας είναι:

- το παιδί δείχνει μικρό ενδιαφέρον για το λόγο
- αποφεύγει να μιλά αρκετή ώρα
- δέχεται με δυσφορία να του διαβάσουν βιβλία
- θέτει σπάνια ή και καθόλου ερωτήσεις
- λύνει σπάνια ή και καθόλου τυχόν παρεξηγήσεις
- μπερδεύει τις γλώσσες χωρίς να λαμβάνει υπ' όψιν ποιά γλώσσα καταλαβαίνει ο συνομιλητής του
- κατακτά το λόγο πολύ αργά

Συνοψίζοντας:

Αν η εξέλιξη του λόγου στο παιδί σας προχωρά εμφανώς διαφορετικά ή υπάρχουν ενδείξεις για μία αποκλίνουσα εξέλιξη του λόγου, θα πρέπει να εξεταστεί με προσοχή και ακρίβεια το επίπεδο λόγου του παιδιού σας.

Πιθανά αίτια αποκλίνουσας εξέλιξης του λόγου:

Δεν υπάρχει πάντα ένα ξεκάθαρο αίτιο για τις αποκλίνουσες μορφές εξέλιξης του λόγου. Συνήθη αίτια μπορεί να είναι:

- **Προβλήματα με την ακοή:** Μερικά παιδιά έχουν για μεγάλο χρονικό διάστημα προβλήματα με την ακοή, ή δεν είναι σε θέση να επεξεργαστούν ικανοποιητικά αυτό που ακούνε. Πιθανές ενδείξεις σε αυτή την περίπτωση, θα μπορούσαν να είναι συχνά κρυολογήματα ή ωτίτιδες.
- **Εξελικτικές διαταραχές του λόγου:** Υπάρχουν παιδιά, τα οποία έχουν περισσότερες δυσκολίες ειδικά στην εκμάθηση του λόγου, απ' ότι άλλα παιδιά. Στην περίπτωση αυτή, τα προβλήματα είναι εμφανή τόσο στη μητρική όσο και στη δευτερή γλώσσα.

Σωστός τρόπος αντιμετώπισης της πολυγλωσσίας:

Μεγαλώνοντας το παιδί σας με δύο γλώσσες του προσφέρεται περισσότερες δυνατότητες.

- Μιλάτε με το παιδί σας στη μητρική σας γλώσσα.
- Ενισχύετε στο παιδί σας τον ενθουσιασμό του για τον λόγο και αφήνετέ το να σας διηγείται.
- Ακούτε με προσοχή το παιδί σας.
- Ενθαρρύνετε το παιδί σας στο να μιλάει και κάνετε του ερωτήσεις.
- Εάν το παιδί κάνει λάθος μην το διορθώνετε, αλλά επαναλάβετε την πρόταση σωστά, π.χ.: „Να τρένο“, „Ναι, να το τρένο έρχεται“.
- Όταν εκτελείται τις καθημερινές σας ασχολίες, π.χ.: το στρώσιμο του τραπέζιού, το ντύσιμο, τα ψώνια, όταν παίζετε με το παιδί, ή ξεφυλλίζετε ένα βιβλίο με εικόνες, να μιλάτε του παιδιού περιγράφοντας αυτό που κάνετε.
- Λάβετε υπ' όψιν σας, ότι η τηλεόραση δεν προωθεί το λόγο.
- Προσπαθείστε να ξεχωρίσετε τις δύο γλώσσες, π.χ.: ο ένας γονέας μιλά στην μητρική του γλώσσα με το παιδί, ή μιλάτε τη γλώσσα σας στο σπίτι και στο νηπιαγωγείο μιλά το παιδί γερμανικά.

Για τυχόν ερωτήσεις μπορείτε να απευθυνθείτε:

- στον παιδίατρο, ή τον οικογενειακό σας γιατρό
- σε ωτορινολαρυγγολόγους
- σε παιδοακουστικά κέντρα
- σε κέντρα πρώιμης παρέμβασης
- σε παιδαγωγικά-συμβουλευτικά κέντρα
- σε κέντρα ειδικής αγωγής

Η μετάφραση από τα γερμανικά έγινε από την Κωνσταντινίδου-Γκουντή Μάγδα

Übersetzung: Magdalene Konstantinidou-Gudi